

Kolosi

Kristo ini kubä unitägän ämawebe wakiken nanik täga yämagurek

1 ^{1-2 a b} Näk Pol, Anutu täño nadäk terak Kristo Jesu täño aposoro itat. Tänpäkañ notninpak Timoti-kät nektä Kolosi komeken Kristo-kät kwasikorani, Ekäni täño ämawebe notniye inta man kudän ño tänpäñ tamikamäk. Täñkañ Anutu nanin-ken nanik orakorak ba bänep pidämtä intä terak äroton.

Bänep täga man

³Ninä Anutu, Ekäninin Jesu Kristo unitäño nani uken kadäni kadäni inta yänpäñ yäñapik täkamäj. In täño manbiñam nadäñkumäño unita inta yänpäñ bänep täga man wari wari iwet täkamäj. ⁴⁻⁵In Kristo Jesu nadäñ imikiniäk täk täkañ ba äbot täñpani ämawebe-ken bänep iron täñ yämik täkañ unitäño manbiñam nadäñkumäj. Ude täk täkañ uwä omäk tägagämän kunum gänañ inta biñam pewani unita yänpäñ ude täk täkañ. Tänpäkañ Jesu täño manbiñam bureni u inken täwetpäñ täwoñäreäk täñjirä imaka tägagämän unitäño manbiñam nadäñkuñ. ⁶Ba in-tägän nämo nadäñkuñ. Nämo, Manbiñam Täga u komeni komeni ahäñ yäpmäj kuñkañ bureni pewä ahäñ-bumbum täñ yäpmäj kuyak. Täñkañ bureni u inken udegän ahäk täkañ. Inä Anutu täño orakorak unitäño biñam bureni u nadäwä tärewäpäñ bänepjin-ken peñpäñ yäpmäj kuñatkuñotä pen yäpmäj kuñat täkañ. ⁷Tänpäkañ Jesu täño manbiñam u notninpak bureni Epafra unitä täwetpäñ täwoñärenkuk. Notninpak uwä Kristo täño watä äma tägagämän kubä. U täñkentäñ nimiñpäñ inken epän täk täyak. ⁸Tänpäkañ Munapiktä inken bänep iron kädet pewän ahäñkuño unitäño manbiñam niwetkuk.

^a 1:1 Efe 1:1 ^b 1:2 Rom 1:7

^{9c} Nin manbiŋam u nadānpān uterakgān yāput peŋpān kadāni kadāni Anututā tājken-tān tamikta yānapik man ŋode yāk tākamān; Kudupi Munapiktā bānep nadāk-nadākjin taŋi pewān ahān tamiŋirān Anutu tāŋo mebāri kaŋpān nadākinik kaŋ tān yāpmān kut. Ude tānkaŋ kădet unitā gāripi nadāk tākak u ketinik nadāwut yānpān yānapik tākamān. ^{10d} Ba ŋode imaka yānapik tākamān; Intā irit kuŋat-kuŋat Ekānitā ini gāripi nadāk tākak ugānpān iwarirā gāripi nadāwān. Tānpān epān tāga mebāri mebāri tāntān kuŋarirā unitāŋo bureni kaŋ ahāwut. Ba Anutu tāŋo mebāri yānpān-nadāk tān yāpmān kuŋirā taŋi kaŋ tāgawān. ^{11e} Tānpākaŋ Anutu kehāromini pāhap inide kubātā tān-kehāromtaŋ tamekta yānapik man yāk tākamān. Ude tān-kehāromtaŋ tamiŋirān ehutpān nadākinikjin nāmo pewā putārewākaŋ bārāpi ahān tamāwā u gānaŋ oretoret terak kwikinik itsāmneŋ. ^{12f} Ude tānkaŋ nanin uwā bānep tāga man iwet tākot. U imata, Nanin uwā tuŋum tāga kāmī yāpmākta yāwani u kaŋ-ahānetta nin yāpān-tāgawāpān nipmaŋkuko unita. Tān, imaka tāgagāmān u ekāni tāŋo āmawebe peŋyāŋeki gānaŋ kuŋarani ātu ukāt api kaŋ-ahāne. ^{13g} Anutu u bipmān urani māhemi tāŋo kehāromiken nanik ketāreŋpān nanaki bānepi gāmāni tāŋo kaŋiwat yewani gānaŋ nipmaŋkuk. ^{14h} Nanaki unitā wakinin tāŋo kowata yāpmānpān mominin ārut moreŋ nimiŋkuk.

Kristo u intājukun-inik itak

¹⁵ⁱ Tānpākaŋ Anutu āmatā nāmo kawani unitāŋo iŋam-dapun bureni uwā Jesu Kristo kwawak ahāŋkuko u. U imaka kuduptagān tāŋo intājukun āma ude kuŋatkukotā pen kuŋatak. ^{16j} Tānkaŋ u kerī terak imaka kuduptagān ahān moreŋkuŋ. Imaka kunum gānaŋ ba kome terak, imaka kānaŋi ba nāmo kānaŋi, imaka ārowani, ba imaka wāpi biŋam ba kehāromi nīkek u kuduptagān tānpān yepmaŋkuk. Tānpākaŋ imaka kuduptagān u kerī terakgān ahāŋkuŋ, ba u kuduptagān watā epān tān imikta yāwani. ^{17k} Tānkaŋ imaka kuduptagānta intājukun tān yāmik tākak ba unitāŋo meham terak itkuŋotā itkaŋ.

^{18l} Tānpākaŋ Kristo ini uwā nadākinik tānpāni ābot pāhap tāŋo gwākī ude irirān ābot tānpāni uwā Kristo tāŋo gupi ude. Tānkaŋ Kristo uwā ābot pāhap unitāŋo doni-inik. Uwā āma intājukun-inik kumbani-ken naniktā akwani. Ude tānpān ini kubā-tāgān imaka kuduptagān tāŋo intājukun ude itkukotā itak. ^{19m} U imata, Anututā nadān imiŋirān iniken tāktāk ba mebārini kudup u Nanakiken tokneŋ pātak. ²⁰ⁿ Tānpākaŋ

^c 1:9 Efe 1:9,16,17; Plp 1:9 ^d 1:10 Plp 1:27; Efe 2:10 ^e 1:11 Efe 1:19, 3:16

^f 1:12 Efe 1:11,18 ^g 1:13 Luk 22:53; Efe 2:2 ^h 1:14 Efe 1:6,7 ⁱ 1:15 2Ko 4:4;

Jon 1:18 ^j 1:16 Jon 1:3,10 ^k 1:17 Jon 1:1, 8:58 ^l 1:18 Efe 1:22-23; Apos 26:23; Rev 1:5

^m 1:19 Jon 1:16; Kol 2:9 ⁿ 1:20 Efe 1:10, 2:16; Rom 5:1; Efe 1:7, 2:13, 1Jo 2:2

Anututä nadäk tawaŋ ɲode penkuk; Nanakna terak imaka kome terak ba kunum gänaŋ päke u kudup näkɲata biŋam äneŋi kaŋ täŋput yäŋ nadäŋkuk. Ude nadäŋkuko unita topmāk-topmāk kubägän pewän ahäkta nanakitä päya kwakäp terak nägäri piwän kuŋkuŋ.

²¹ ° Täŋpäkaŋ inä bian Anutu mäde ut imiŋpän injingän kuŋat täŋkuŋonik. Nadäk-nadäkjin ba täktäkin waki unitä Anututa iwan täŋ imik täŋkuŋonik. ²² ^p Ude täŋpen kuŋat täŋkuŋo upäŋkaŋ Kristotä gup tohari nitek ahänpän päya kwakäp terak kumbuko utarak inä Anutu inikät bänep kubägän ude kuŋatta tämagutkuk. Ude täŋkuko uwä intä iŋamiken kudupi kuräki, momi nämotä kuŋatneŋta tepmaŋkuk. ²³ ^q Ude unita in nadäkinikjin kehäromigän iŋitpän kaŋ irut. Täŋpän Manbiŋam Täga nadäŋkuŋo unitä imaka täga ninta nimikta yäwani u bureni-inik api yäpneŋ yäŋ täwoŋäreŋirän bureni yäŋ nadäk täkaŋ. Eruk nadäk kehäromi iŋit täkaŋ u pewä paotneŋo udetä nadäkinikjin täŋkehärom täŋpän itneŋ. Täŋpäkaŋ manbiŋam uwä in-tägän nämo nadäŋkuŋ. Nämo, äma äbori äbori komeni komeni yäwet yäpmän kwani. Pol näkä unita watä äma ude kuŋat täyat.

Pol äbot täŋpanita yäŋpän epän pähap täŋkuk

²⁴ ^r Näk inta yäŋpän komi bäräpi punin terak kuŋat täyat unita nadäŋjira säkgämän täk täyak. Imata, Kristotä äboriye, iniken gupi u täŋkentän yämikta komi yäput penpän nadäŋkuko u nämo täreŋkuk bumik. Ude unita Pol näkä täŋkentänjira komi u näkä terak kaŋ tärewän yäŋ nadäk täyat. ²⁵ ^s Nadäkaŋ? Näk Anutu täŋo man tawaŋ terak Kristo täŋo äbot pähap unitäŋo watä kuŋatpän inken Ekäni täŋo manbiŋam kudup täwetpän täwoŋäreŋ täkta yäŋ namani. ²⁶ ^t Man u yäput penpän käbop it yäpmän äbänjirän ämawebe bian it yäpmän äbuŋo u nämo nadäŋkuŋ. Upäŋkaŋ kadäni ɲokengän nadäk bian käbop itkuko u Ekäni täŋo ämawebeŋiye yäŋahänpän niwerani. ²⁷ ^u Bureni, iniken gäripi terak Anututä nadäk käbop itkuko u ämawebeŋiye kwawak yäŋahänpän niwetkuk. Täŋpän nadäk bureni pähap, säkgämän-inik, guŋ ämawebe äbori äbori täŋkentäktä yäŋkwawak täŋkuko uwä ɲode; Kristo u bänepjin-ken itak. Täŋpän bänepjin-ken itak unita imaka imaka tägagämän kunum gänaŋ intä yäpmäktä iwoyäŋkuko u bureni-inik api yäpneŋ.

²⁸⁻²⁹ ^v ^w Mebäri unita ämawebe kuduptagän Kristo täŋo mebäri yäŋahänpän yäwet takamän. Täŋkaŋ man kädet mebäri mebäri iwatpän jukuman yäwerit, bänep pidäm man yäwetpän yäwoŋäreŋ täk takamän.

° **1:21** Rom 5:10; Efe 2:12, 4:18 ^p **1:22** Efe 2:14-16; Efe 5:27 ^q **1:23** Efe 3:17; Hib 3:14; Mak 16:15, 1Ti 3:16 ^r **1:24** Efe 3:13 ^s **1:25** Efe 3:2,7-8 ^t **1:26** Rom 16:25-26; Efe 3:3-5,9-10 ^u **1:27** Efe 1:18, 1Ti 1:1 ^v **1:28** Efe 4:13 ^w **1:29** Efe 3:7,20; Plp 4:13

Tānpākaŋ āmawebe u kudup Kristo terak āma bureni tānjirā Anututa iniŋ kirenayāŋ nadānpāŋ unita kehāromi pāhap Kristotā nimik tāyak uterak ehutpāŋ epān u tāŋ-dāmik tākamāŋ.

2 ¹Eruk ŋode tāwera nadāwut; In ba Laodisia komeken nanik ba āmawebe ātu iŋamna dapun nāmo nabāwani, unita komi kwini nāmo nadāk tāyat. ^{2x} Komi epān tāk tāyat u bānepjin tāŋkehārom takta ba ābot tāŋpani notjiye-kāt bānep iron terak kowat-kwasikorān tānpāŋ kuŋatta u tāk tāyat. Ba intā nadāk sākgāmān yāpmānjirā unitā nadākinikjin tāŋ-kehāromtak tāyon yāŋ nadāk tāyat. Ba Anutu tāŋo man bureni kābop nanik kwawak ahāŋkuko unitāŋo mebāri ket nadāwā tārek tākot yāŋ nadāk tāyat. Tānpākaŋ Kristo ini uwā man bureni kābop itkuko unitāŋo mebāri. ^{3y} Ukenā nadāk-nadāk siwoŋi ba nadāwā tārek-tārek Anutu-ken nanik u kudup tokŋek it moretak.

Āma tāŋo man jopi nāmo nadāneŋ

^{4z} Tānpāŋ āma kubātā in yāŋ-tāŋŋarani tānpāŋ bānepjin tānpā wanēŋta man ŋowā yāyat. ^{5a} Nāk inkāt nāmo itkamāŋ upāŋkaŋ bānepnatā inta juku piŋpāŋ nadāŋ tamik tāyat. Tāŋkaŋ in tāŋkentāk sākgāmān kowata kowata tānpāŋ Kristota nadāŋ imikiniŋ kehāromigān tānpēŋ kuŋat tākaŋ unita bānep oretoret nadātāt. ⁶ Tānpākaŋ in Kristo Jesutā Ekāni tāŋ tamekta imagutkuŋo unita ukāt kowat-kwasikorān tānpēŋ kuŋat tākot. ^{7b} Ude tānpāŋ Kristo uterak jāwānjin pewā āpmonpānpāŋ yeŋkehārom tākot. Ude tānpāŋ nadākinik tāktāk kādet tāwetpāŋ tāwoŋārek tāŋpanitā bānepjin tāŋmeham taŋjirān kuŋat tākot. Tāŋkaŋ bānep oretoret pen tāŋ imiŋ yāpmāŋ ārok tākot.

^{8c} Tānpākaŋ āma kubātā nadāk-nadāk jopi ba yāŋ-yākŋarani man terak tāwetpāŋ tāwoŋārek tāŋjirān kādet siwoŋi kakātāneŋta nadāŋ tāpāneŋpāŋ kuŋat tākot. Man udewani uwā āmaken nanik, ābek ora tāŋo kobap man. Uwā kome terak imaka kehāromi nīkek uterak wohutpāŋ yāk tākaŋ, u Kristoken nanik nāmo. ^{9d} Nadākaŋ, Kristo tohari gupi nīkek ahāŋkukotā itak. Kristo uterak Anutu tāŋo tāktāk ba mebāri-inik tokŋek pat imitak. ^{10e} Unitā imaka imaka kehāromi nīkek unita intājukun-inik tāyak. Ukāt kowat-kwasikorān tānjirā Anututā irit bureni intā terak tokŋek pēŋ tamīŋkuko itak. ^{11f} Tānpākaŋ Kristo tubeŋ kuŋpāŋ itkuŋ-ken uken Juda kādet iwatpāŋ gupjin morāk bureni nāmo madāŋkuŋ. Nāmo, gup morāk madāk-madāk mebāri kubā yāpuŋ. U ŋodeta yāyat; Āmatā gupi morāk madāk tākaŋ ude, Kristotā bānep nadāk-nadākjin biani u madāŋ dākŋeŋkuk. ^{12g} Tānpākaŋ ume ārutkuŋ-ken uken Kristo-

^x 2:2 Efe 3:4,18; Kol 1:26 ^y 2:3 Ais 45:3, 1Ko 1:24,30; Efe 3:19 ^z 2:4 Rom 16:18; Efe 5:6;

Kol 2:8 ^a 2:5 1Ko 5:3 ^b 2:7 Efe 3:17; Efe 2:20-22 ^c 2:8 Kol 2:3 ^d 2:9 Jon 1:14,16

^e 2:10 Efe 1:21-22 ^f 2:11 Rom 2:29 ^g 2:12 Rom 6:4; Efe 1:19-20; Kol 3:1

kät kowat-kwasikorän täŋkuŋ. Täŋkuŋo unita Anututä inä Jesu-kät bok awaŋ gänaŋ äneŋkuk. Täŋpākaŋ inä Anututä Jesu awaŋ gänaŋ nanik yāpmāŋ akuŋkuko unitāŋo kehāromi pāhapta nadākinik täŋkuŋo unita kadāni ume yāpuŋ-ken uken Jesu-kät bok awaŋ gänaŋ nanik wādāŋ tādōtpāŋ tepmaŋkuk. ^{13^h} Bian inä guŋ, Juda tāŋo бага man nāmo iwarani, ba momi māyap täŋpāŋ kumbani ude bumik kuŋarirā Anututä momijin penpāŋ Kristo-kät bok täŋpāŋ kodak taŋkuŋ. ^{14ⁱ} Juda tāŋo бага man kudān tāwani unitā iwan täŋ tamiŋkuk. Uwā momijin kubākubā kwawak ude pewān ahāwāpāŋ mankenta biŋam tepmaŋkuk. Upāŋkaŋ Jesutā momijin бага mantā yāŋahāŋkuko u kuduptagān pāya kwakāp terak urirān paotkuŋ. ^{15^j} Täŋpāŋ ugān nāmo; Jesutā pāya kwakāp terak kumbuko uterak mājo wāra kehāromi nīkek ba imaka kuduptagān kehāromini nīkek u kehāromini kudup yāyomāgatkuk. Kehāromini yāyomāgatkāŋ wi yāwatpāŋ mebārini kwawak penirān imaka jopi ude āworeŋkuŋ.

Äma tāŋo бага man nāmo iwatneŋ

^{16^k} Unita āma kubātā ume ketemta jop irit ba komepak kodakita orekirit ba orek nāmo itta ba Sabatta yājiwāt man tāwetpāŋ taniŋ wārāt tākaŋ u nāmo nadāŋ imineŋ. ^{17^l} Baga udewani uwā imaka bureni kāmi ahākta yāwani unitāŋo wārani bumikgān. Upāŋkaŋ imaka bureniwā Jesuken ahāŋkuko pātak. ¹⁸ Täŋpākaŋ āma udewani kubātā man ayābu kāda kāwanipāŋ yāŋahāŋirān ba in injinta āpani nadānpāŋ aŋero yāniŋ oretta tāwerirān man udewanita bureni yāŋ nadānpāŋ nadākinikjin pewā putārewāpāŋ gwāki yāpmākta täŋpā wanēŋta. Butewaki, āma udewani uwā āma tāŋo nadāk jopi iwatkaŋ ehāritā inita nadāŋirā ārowani tāk tākaŋ. ^{19^m} Äma udewani Kristo nāmo tubeŋ kuŋkaŋ meni-tāgān jop yāŋ-tākŋat tākaŋ. Nadākaŋ? Kristo uwā ābot täŋpani tāŋo gwāknin pāhap. Täŋkaŋ ābot täŋpani nin uwā Kristo tāŋo gupi ude. Gupi u towiŋirān kehārom täŋpāŋ Anutu tāŋo nadāk uterakgān taŋigān tāgak tāyak. Täŋ, āma udewani uwā Kristo penpāŋ iniken nadāk terak kuŋarani.

²⁰ Eruk, inä Kristo tāŋo kumāk-kumāki yāpurārātpāŋ kome tāŋo mājo ba imaka māde ut yāmiŋkuŋopāŋ mebāri imata kome ŋonitāŋo māhemi bumik täŋpāŋ unitāŋo бага man mebāri mebāri iwarāntāk tākaŋ?

²¹ Man u ŋode yāk tākaŋ; U iŋirentawā! U naŋpentawā! U yāpentawā!

^{22ⁿ} Täŋpākaŋ imaka u ba u yājiwāt tākaŋ uwā bārāneŋ paotta yāwani. U āmatā iniken nadākpāŋ yānpāŋ-tāwoŋārewani. ²³ Täŋkaŋ kaŋpāŋ ŋode nadāneŋ; Baga man udewani tāga täŋkentāŋ nimek yāŋ nadāneŋ. Ba unita nadāŋirā Anutu iniŋ oretoret kādet bureni tāneŋ. U gup yāpmāŋ

^h 2:13 Efe 2:1,4-5 ⁱ 2:14 Efe 2:14-16, 1Pi 2:24 ^j 2:15 Kol 1:13 ^k 2:16 Rom 14:1-12

^l 2:17 Hib 8:5, 10:1 ^m 2:19 Efe 2:21; Efe 4:15-16 ⁿ 2:22 Ais 29:13; Mat 15:9

äpäk-äpäk kädet bureni niwojäreka täkaŋ yäŋ nadäneŋ. Ba u komi epän Anututä gäripi nadäk täyak unitäŋo kädet niwojäreka täkaŋ yäŋ nadäneŋ. Upäŋkaŋ nämotä nämoinik! Imaka udewani uwä bureni nämö. Uwä gup täŋo kaŋgärip ba nadäŋ gärip kädet waki u däpmäka kehäromini nikek nämö. Nämoinik!

Kristo terak bänep kodaki iritta man

3 ^{1°} Tänpäkaŋ inä Anututä Kristo-kät bok yäpmäŋ akuŋkuko unita kunum täŋo tuŋum, Kristotä Anutu dubini-ken intäjukun itak-ken itkaŋ u yäpmäka gwäk pimik täkot. ^{2°} Täŋkaŋ bänep nadäk-nadäkin kunum gänaŋ imaka säkgämän itkaŋ unitagän pewä kuk täyon, kome terak imaka itkaŋ uterak nämö penen. ^{3°} Imata, in kumbuŋo unita. Kumäŋirä iritjin bureni uwä Kristo-kät kwasikorirän Anututä käbop peŋkuko ini watäni it täyak. ^{4°} Eruk, iritnin täŋo mebäri bureni Kristo unitä äneŋi ahäŋirän in udegän kuduptagän ukät bok, iniken peŋyänjek epmäget kudän ikek api ahäneŋ.

⁵ Unita yänpäŋ kome täŋo irit kuŋat-kuŋat ba nadäk-nadäk waki u kudup utpäŋ kaŋ yejämbut! U ŋodeta yäyat; Kubokäret, kaŋgärip nadäŋ gärip waki, ba imaka imakata ämäŋi täktäk. Nadäkaŋ? Ämäŋi täktäk uwä anutu jopita gwäjiŋ äpmon imik-imik udewanigän. ⁶ Tänpäkaŋ imaka udewanita yänpäŋ Anututä kokwawak pähap api pewän ahäwek. ⁷ Nadäkaŋ, inä bian kome ŋonitäŋo nadäk terak itkuŋ-ken uken imaka u iŋit yäpmäŋ kuŋat täŋkuŋonik. ^{8°} Unita apiŋo imaka päke u mäde ut yämut. Kokwawak, bänep kubit, nadäwäwak, yänpäŋ-kaŋiwat ba me yäkyäk u kudup peŋ moreneŋ. ^{9-10°} Täŋkaŋ äbot täŋpani notjiye jop yäkuŋat-yäkuŋat nämö täneŋ. Nämoinik, inä bänep bianjin täŋo kudän yejämäŋ morenpäŋ bänep kodakipäŋ tek ude wädäwä äronkuŋo unita. Tänpäkaŋ bänep kodakijin uwä Anututä ini pewän ahäwani unita Anututä bänep kodakijin uwä ini bumikgän ahäka täŋkodak täk täyak. U näkŋo mebärina kaŋpäŋ nadäkinik täŋput yänpäŋ ude täk täyak. ^{11°} Ude unita inigän inigän, närepmirek-gärepmirek paotkuk. Grik nanik ba Juda nanik, gupi moräk madäwani ba gupi moräk nämö madäwani, iwoni nanik ba bipi nanik, watä epän äma jopi ba tuŋum äma, nin kuduptagän Kristotä gwäknin ude itpäŋ imaka kuduptagän uwäk täk täyak.

^{12°} Eruk, in Anututa biŋam täŋpani, ini-tägän bänep iron täŋ taminpäŋ yäpmäŋ daniŋkuko unita kudän ŋode täŋpen kuŋat täkot; In notjiyeta butewaki nadänpäŋ täŋkentäŋ yämik täkot. Täŋkaŋ injinta nadäŋirä äpani täŋpöpäŋ notjiyeta kokwawak bäräneŋ nämö nadäŋ

° 3:1 Kol 2:12; Mak 12:36, 16:19; Efe 1:20 ° 3:2 Mat 6:33 ° 3:3 Rom 6:2, 2Ko 5:14

° 3:4 Plp 1:21, 1Ko 15:43, 1Jo 3:2 ° 3:8 Efe 4:25-31, 5:4 ° 3:9 Efe 4:22,25 ° 3:10 Efe 4:24

° 3:11 Gal 3:28 ° 3:12 1Pi 2:9; Efe 4:2,32

yäminej. Nämo, bänep kwini terak oraŋ yämik täkot. ^{13x} Täŋkaŋ bämopjin-ken yäŋwawak ahäŋirän momi pekpek täk täkot. Ekänitä momi peŋ taminkuko udegän täk täkot. ^{14y} Täŋkaŋ bänep iron kädet bureni iwat täkot. Kädet unitä kädet päke u kuduptagän yärepmit morek täyak. Bänep iron täktäk unitä kädet täga ätu täŋ-meham taŋirän in bämopjin-ken bänep kubägan terak säkgämän irit pewän ahäk täkaŋ. ^{15z} Täŋpakaŋ bänepjin täŋo yäma dārirā bänep pidām Kristoken naniktā intājukun it taminpāŋ bänep nadāk-nadākjin-ken kaŋiwat epän täk täyon. Nadākaŋ? In bänep pidām uterak itta Anututā yāŋ-pābā äbot kubägan tepmaŋkuk. Täŋpakaŋ imaka u ba unita yāŋpāŋ Anututa bänep täga nadāŋ imik täkot. ^{16a} Täŋkaŋ Kristo täŋo mantā bänepjin-ken tokŋek pat täyon. Kristo täŋo mantā bänepjin-ken tokŋek ude parirän nadāk-nadāk täga terak notjiye täŋo bānepi täŋkehārom takta yāwetpāŋ yāwoŋārek täŋit kap mebāri mebāri tek täkot. Kap Sam terak tewani, ba Ekāni inŋ oretoŋet kap ätu ba kap ätu Munapiktā bänepjin-ken pewän ahāwani u Anututa bänep täga nadāŋ iminpāŋ tek täkot. ^{17b} Täŋkaŋ imaka u ba u yäk täkaŋ ba täk täkaŋ u kuduptagän Ekāninin Jesu u nadāŋ iminpāŋ täk täkot. Ude täŋpāŋ Jesu wāpi terakgän Anutu Nan bänep täga nadāŋ imikinik täk täkot.

Nāda miŋi nani täŋo irit

^{18c} Eruk, webe, in äpiye gāmori-kengän kuŋat täkot. Ekānita biŋam täŋpanitā ude täŋpāwā api tågawek. ^{19d} Täŋpakaŋ āma, ināwā webejiyeta nadāŋ yāmikinik täŋpāŋ komi mebāri mebāri nāmo yāminej. ^{20e} Täŋpakaŋ ironironi, inā meŋjiye nanjiyetā man yāŋirā mani buramik-inik tāneŋ. Ude täŋirā Ekānitā tabāwān gāripi nīkek api täk tāneŋ. ^{21f} Täŋpakaŋ nan, inā äpetjiye nanakjiye man jāpi ba yāniŋ wārāt man yāwettāko bānepi täŋpā wawāpāŋ nadāŋ bārāp terak nāmo kuŋatneŋ.

Intājukun āma ba watā āmaniye jopita man

^{22g} Āma täŋo epän watā āmaniye, inā intājukun āmajiye täŋo man kudup buramik täkot. Täŋkaŋ intājukun āmajiye iŋamiken epän täŋpani yāŋ niwerut yāŋkaŋ täŋyākŋarani nāmo tāneŋ. Nāmo, iŋamiken itkaŋ ba nāmo itkaŋ, epän kehāromigän tāneŋ. In Ekāni oraŋ imik täkaŋ unita bänep täŋikŋat-kāt nāmo, kadāni kadāni kudān siwoŋi terak epän bureni täŋ yāminej. ²³ Täŋkaŋ epän u ba u täk täkaŋ u āmata yāŋpāŋ nāmo, Ekānita epän täyat yāŋ yāŋpāŋ gwāk piminpāŋ täŋ-dāmik täkot. ²⁴ ŋode nadāŋpāŋ tāneŋ; Epän täk takamāŋ unitāŋo gwākiwā kunum

* **3:13** Efe 4:32, 5:2 ^y **3:14** Rom 13:8-10, 1Ko 13:13; Efe 4:3 ^z **3:15** Plp 4:7, 1Ko 12:13,27; Efe 4:4 ^a **3:16** Efe 5:19 ^b **3:17** 1Ko 10:31; Efe 5:20 ^c **3:18** Efe 5:22 ^d **3:19** Efe 5:25
^e **3:20** Efe 6:1 ^f **3:21** Efe 6:4 ^g **3:22** Efe 6:5-8

gānaŋ nininta yāŋ nimani itak uwā Ekāniken māt yāpne. Nadākaŋ? Inā Ekāni Kristo tāŋo watā āma irirā ini-tāgān intājukun āmajin bureni ude it tamik tāyak. ²⁵^h Tāŋpākaŋ āma kudān wakiwaki tāŋpaniwā kudān waki unitāŋo kowata api yāpneŋ. Imata, Ekānitā āmawebe kudup tāŋo tāktāki uwā nadāk kubā terakgān yāpmāŋ danik tāyak.

4 ¹ⁱ Tāŋpākaŋ epān watā āma tāŋo intājukun āmaniye, inā ŋode nadāk tākot; Nin tāŋo intājukun āmanin kunum gānaŋ itak. Unita nadāŋpāŋ watā āmajiye kudān siwoŋi terakgān yabāŋ yāwatneŋ.

Ekāniken yāŋapik-apik tāŋo man

²^j Tāŋpākaŋ Ekāniken yāŋapik-apikta ket nadāwā tumbāpāŋ gwāk pimipāŋ kadāni kadāni yāk tākot. Ude tāŋpāŋ Anutu bānep tāga nadāŋ imikinik tāk tākot. ³^k Tāŋkaŋ ninta imaka, yāŋapiŋirā Anututā iniken mani tāŋo kāderi tāwit nimiŋirān Kristota man kābop itkuko u yāŋahāk tākāna.

Man unitagān nāk komi yotken itat. ⁴^l Tāŋkaŋ Ekāniken yāŋapik mantā mehamtāŋ namiŋirā man pidāmigān yāŋkwawa taŋira āmawebe komeni komenitā mebāri kaŋ nadāwā tumbut. Nāk ude tākta yāŋ namani. ⁵^m Tāŋpākaŋ āma Anutu nāmo nadāŋ imani bāmopi-ken inā sākgāmān kuŋatpāŋ Kristo tāŋo kādet yāwoŋāreкта pidāmtak tākot. ⁶ⁿ Ude tāŋkaŋ yākyākjintā gāripi gakŋi nitek kaŋ ahāwān. Tāŋpākaŋ āmatā man u ba u tāwet yabānayāŋ tākaŋ unita ketinik nadāŋpāŋ kowata sākgāmān kaŋ yāwerut.

Āma Polkāt bok irani unitāŋo man

⁷^o Nākŋaken manna biŋam Tikikustā api tāwerek. Uwā nintāŋo notninpak bānepnin gāmāni, tāŋkentāk āmanin ba Ekāni tāŋo watā piā āma bureni-inik, man buramik tāŋpani. ⁸^p Bānepjin tāŋpidām tawut yāŋpāŋ iritnin tāŋo manbiŋam tāwetta notninpak u iniŋ kireŋpewa āretak. ⁹^q Tāŋpākaŋ āma tāgagāmān Onesimus, man buramik tāŋpani notjinpak, injin ābotken nanik u bok yāwera āreŋkaŋ nākā itat-ken ŋonitāŋo manbiŋam api tāwetdeŋ.

¹⁰^r Tāŋpākaŋ komi yot ŋoken bok irani notnapak Aristakus ukāt Banabas nāmeni Maktā nadāŋ tamikamān. (Mak unitāŋo mebāri tāwetkuro unita inken āreŋirān not kaŋ tāŋ imut). ¹¹ Tāŋpākaŋ notnapak kubā Josua, wāpi kubā Jastus u imaka, nadāŋ tamitak. Āma yarākubā uwā Juda ābotken nanik. Juda āma ātutā Anutu intājukun itkaŋ kaŋiwat

^h 3:25 Rom 2:11 ⁱ 4:1 Wkp 25:43,53; Efe 6:9 ^j 4:2 Efe 6:18; Plp 4:6 ^k 4:3 Rom 15:30; Efe 6:19, 1Ko 16:9 ^l 4:4 Efe 6:20 ^m 4:5 Efe 5:15-16, 1Te 4:11-12 ⁿ 4:6 Efe 4:29, 1Pi 3:15
^o 4:7 Efe 6:21 ^p 4:8 Efe 6:22 ^q 4:9 Plm 10-12 ^r 4:10 Apos 19:29, 12:12; Apos 13:13; Plm 24

epän tāk täyak unitäño man yāñahākta nāmo tññkentāñ namik tākañ, yarākubā unitägān bānepna tññ-kehāromtañ namik tākañ.

¹² Tññpākañ intā ābotken nanik kubā Epafra, Kristo tñño watā piā āma unitā taniñ oretak. U intā kehārom tññpāñ Anutu tñño nadāk siwoñi yāpmāñpāñ nadāwā-tārewāpāñ kudup buramiñpāñ kuñatneñta kadāni kadāni Anutu-ken ehuranigān yāñapik täyak. ¹³ Bureni-inik tāwetat; Epafra unitā in ba Laodisia ba Hierapolis yotpārareken nanik ābot tññpani āmawebe tññkentāñ tamikta komi epän inide kubā tāk täyak. ¹⁴ Tññpākañ yāpātāgak āma notninpak tāgagāmān wāpi Luk kenta Demastā taniñ oretkamān. ¹⁵ Tññpākañ nākā Laodisia yotpārareken nanik ābot tññpani ba Nimfa ukāt āboriye Anutu iniñ oretta Nimfatā ini yotken ārok tākañ u nākño bānep tāga man ño yāñahāñpāñ kañ yāwerut.

¹⁶ Tññpākañ man kudān ño āmawebe daniñpāñ yāwerā nadāñ morewākañ Laodisia ābot tññpani uken pewā kuñirān unitā udegān kañ daniñpāñ nadāwut. Tññpāñ unita kubā kudān tññpāñ yāmiñkuro u imaka, tamākañ kañ daniñpāñ nadāwut. ¹⁷^s Daniñpāñ nadāñkañ Akipus ñode kañ iwerut; Epän Ekānitā yāñ gamani uwā sākgāmān siwoñigān kañ tññ yāpmāñ ku yāñ kañ iwerut.

¹⁸^t Eruk, Pol nākña-tāgān ketnatā bānep tāga man ño kudān tññpāñ tamitat. Komi yotken irani nāka nadāñ namik tākot. Eruk, Ekāni tñño orakorakitā inken itiniñ tāyon.

^s 4:17 Plm 2 ^t 4:18 1Ko 16:21